

MID - TIJDSCHRIFT

MID-TIJDSCRIFT
 uitgave Sectie G2-HKGS
 oktober 1962
 1e jaargang: nummer 4

Redactie: Luitenant-Kolonel E.Th. Poppe
 Luitenant-Kolonel J.H. Gimbel
 Majoor J.B. Lagaune
 Majoor H.P. Blonk

Adres: SMID
 Oranje Nassaukazerne
 Harderwijk
 Telefoon: 03410-2441

I N H O U D

	Blz.
Van de Redactie	2
Politieke ontwikkeling	3
Invoering Infra-rood	5
De Brigade-S2	9
Hersenspoeling	11
Oefening "Schwalm"	13
Uit tijdschriften	17
Ervaringen van inlichtingendiensten uit drie Legers	19
Oplossing prijsvraag nummer 3	21
Intelligence Branch	23
Recentie	23
Humor	25

Losse pagina toegevoegd ter vervanging van de onderste afbeelding op blz. 11 nummer 2.

VAN DE REDACTIE:

De Kolonel G.H. Gaade maakt geen deel meer uit van de redactie bij de uitgave van dit vierde nummer en wel door het aanvaarden van een andere werkring.

Een woord van dank is hier zeker op zijn plaats voor het vele werk dat door de Kolonel Gaade in het belang van de uitgave van dit tijdschrift verzet is en wel speciaal het veelomvattende werk van de voorbereiding. Het is voor het grootste deel zijn arbeid die het MID-tijdschrift het huidige aanzien gegeven heeft.

Ook in zijn nieuwe functie wensen wij de Kolonel Gaade veel succes!

POLITIEKE ONTWIKKELING

In de zomermaanden nam de spanning rond het Berlijnse vraagstuk weer enigszins toe door een verhoogde frequentie van nota's, memoranda en redevoeringen. Opmerkelijk is dat door de Sovjet Unie en haar satellieten de nadruk wordt gelegd op de zgn. realiteit, dat de overblijfselen van de Tweede Wereldoorlog door de feitelijkheden zijn overleefd. Daarom moet dan ook de "NAVO"-basis West-Berlijn, welke volgens Khrushchov "een teek is, die nog niet uit het gezonde vlees is geplukt", worden vervangen door een gedemilitariseerde "vrije" stad West-Berlijn.

Als een stap in deze richting wordt dan ook door de Russen de opheffing van de Russische Kommandatura in Oost-Berlijn gezien. Met het verwijt aan het Westen, dat deze reeds in 1948 door eenzijdig optreden het Viermogendhedenstatuut teniet had gedaan (terwijl juist de Russische commandant zich aan besprekingen van de vier stadscommandanten onttrok) moet deze stap van de Russen meer gezien worden als een fase in de pogingen het Viermogendhedenstatuut door feitelijkheden te ondergraven. Terecht maakte het Westen nadrukkelijk bekend, dat éénzijdig genomen maatregelen de Sovjet verantwoordelijkheid ten aanzien van het Viermogendhedenstatuut niet opheffen.

Een climax in de spanning rond Berlijn vormde de wrede moord op een vluchteling. Hier kan immers terecht van moord worden gesproken, omdat de Oostduitse autoriteiten verhinderden, dat geneeskundige hulp aan een gewonde werd verstrekt met het gevolg dat het slachtoffer aan een buikschot langzaam doodbloedde. Begrijpelijk is dan ook, dat de Westberlijnse bevolking in een geladen emotionele toestand de autobussen met de Russische aflossing voor de wacht bij het Russische oorlogsmonument met stenen bekogelde.

De provocerende wijze, waarop de Sovjets de aflossing daarna met pantserwagens naar het Oorlogsmonument brachten, werden door Westelijke maatregelen teniet gedaan. Eerst werd de lange route sterk bekort door het in gebruik stellen van een overgang bij de Sandkrugbrücke, om vervolgens het gebruik van pantserwagens zonder voorafgaande toestemming te verbieden.

Ondanks een eventuele bereidheid van de Russen voorlopig het Berlijnse vraagstuk niet op de spits te drijven, moet worden aangenomen dat na de Congresverkiezingen in Amerika, maar ook daarvoor zal worden getracht een aantal maatregelen ingang te doen vinden, welke zowel de status van West-Berlijn kunnen ondergraven als ook het Westen tot aanvaarden van de Sovjet voorstellen moeten brengen.

In het Midden Oosten kwam de wens naar een betere samenwerking tussen de Arabische landen in het gedrang, toen Syrië op een Conferentie van de Arabische Liga Egypte beschuldigde van inmenging en dit met bewijzen kon waarmaken. Nadat Egypte eerst boos was weggelopen en bedreigd had uit de Liga te treden, werd na heftige discussies en druk onderling overleg door het niet in verdere behandeling nemen van de Syrische klacht de weg voor terugkeer weer voor Nasser geopend.

Mede tengevolge van de heftige campagne tegen de Arabische koninkrijken, en het feit dat Egypte een prototype raket heeft, hebben Koning Hoessein en Saoed een overeenkomst gesloten voor een nauwere economische en militaire samenwerking. O.a. zou een éénhoofdig militair commando worden ingesteld. Voor een levensvatbare samenwerking van deze pendant van de ineffectieve Arabische Liga zal echter een samengaan met andere Arabische landen noodzakelijk zijn.

De machtsstrijd in Algerië bracht dit land op de rand van een burgeroorlog, welke echter tijdig werd voorkomen door het snelle en agressieve optreden

van Ben Bella, die op een grote mate van populariteit kan steunen. De verkiezingen voor de grondwetgevende volksvertegenwoordiging is echter niet meer dan een goedkeuren van de door het Politbureau van Ben Bella opgestelde lijst met kandidaten-volksvertegenwoordiger.

Voorlopig althans schijnt Ben Bella zijn concurrenten in de machtsstrijd te hebben uitgeschakeld, en zal hij alle krachten moeten richten op een herstel van een economisch aanvaardbare toestand.

Toen de uitgebreide economische en militaire hulp van de Sovjet Unie openbaar werd werd door Rusland een scherpe verklaring gepubliceerd, welke een waarschuwing richtte tot de VS, inhoudend dat elk gewapend optreden tegen Cuba aanleiding zou kunnen zijn voor een totale oorlog.

Het is duidelijk dat deze versterking van Cuba niet alleen voor de handhaving van de veiligheid van dit eiland is. Derhalve zal, mede gezien de aard van de wapenzendingen en het grote aantal "technici" uit de Oost Blok-landen, hier eerder sprake zijn van een depotvorming voor hulpverlening aan subversieve acties in Midden- en Zuid-Amerika. Al geven dan en Rusland en Amerika toe dat deze wapenzendingen tot nu toe een defensief karakter hebben, dan toch spreekt hieruit het Sovjet streven om actiever invloed uit te oefenen op de onderontwikkelde en industrieel achtergebleven Zuid-Amerikaanse landen. Op deze wijze vormt deze communistische steun indirect een bedreiging voor de VS en de Westelijke belangen in het Caraïbische gebied.

In de zojuist geopende Algemene Vergadering van de VN kan men een krachtige actie van het Sovjet Blok verwachten, om op deze wijze met steun van stemmen van de "neutrale" landen bepaalde eigen doelen een zekere legitimiteit in hun subversiviteit te verlenen. Opmerkelijk is vooral de vrees voor wat genoemd werden (Gromiko) de imperialistisch monopolistische economische blokken, i.c. de groeiende kracht van de EEG. Een voorstel om door middel van de VN tot een internationaal orgaan te komen, dat richtlijnen voor de handel zal geven, werd echter naar een betreffende commissie verwezen en verloor daardoor reeds een belangrijke propaganda-waarde.

Ongetwijfeld zal naast het streven om de Volksrepubliek China in de VN te brengen ook de nodige kritiek worden geleverd op het agressieve Westen, dat zowel Cuba bedreigt als elk vergelijk betreffende de internationale kwesties als het Duitse vraagstuk, de Ontwapening en de Kernwapenproeven volgens Sovjet zienswijze saboteert.

21 sep 1962

INVOERING INFRA-ROODAlgemeen

Er zal op niet al te lange termijn infra-rood apparatuur worden ingevoerd. Ofschoon nog niet definitief vaststaat wat zal worden gerealiseerd, is toch het algemeen principe hiervoor wel bepaald. Beschikbaar zal komen:

- infra-rood rij-apparatuur;
- irovi (kan op karabijn, lichte mitrailleur en nieuw in te voeren terugstootloze vuurmond worden gemonteerd), bereik 200 m;
- irovi bestemd voor 106 mm terugstootloze vuurmond, bereik 800 m;
- irovi voor tanks, bereik 1000 m;
- iro detector.

De infra-rood apparatuur zal dus in eerste plaats worden gebruikt om de wapens bij nacht te kunnen gebruiken en wel hoofdzakelijk de anti-tankwapens.

De irovi met 200 m bereik zal vermoedelijk worden bestemd voor het nieuw in te voeren anti-tankwapen (Carl Gustav) bij het peloton, ter vervanging van de 3.5 inch raketwerper en de 57 mm terugstootloze vuurmond. Daarnaast wordt overwogen deze apparatuur in te delen bij elke lichte mitrailleur. Zo zal de verkenningsgroep eveneens irovi krijgen en kan hiervan bij patrouillegang gebruik maken. Ook de verkenningseskadrons krijgen deze irovi's. De indeling bij 106 mm terugstootloze vuurmonden en tanks spreken voor zichzelf. Hierdoor kunnen deze wapens efficiënter bij nacht worden gebruikt.

Consequenties voor de inlichtingendienst

Infra-rood kan door de vijand door gebruikmaking van detectors worden opgespoord. Het kan worden gepeild door middel van een kruispeiling. De veiligheid bij het gebruik dient dus in overweging te worden genomen.

De infra-rood van de anti-tankwapens behoeven pas dan in bedrijf te komen als tanks in het voorterrein worden gehoord. De infra-rood van de automatische wapens zullen veelvuldiger het terrein moeten afzoeken, doch met een zo beperkt mogelijk aantal. Dit kan worden geregeld.

Wil men de infra-rood van de 106 mm terugstootloze vuurmond met een bereik van 800 m tevens gebruiken voor gevechtsweldebewaking, dan dient dit te worden opgenomen in het waarnemingsplan voor de nacht en dit dient zo omzichtig mogelijk te gebeuren, met een minimaal aantal in bedrijf zijnde infra-rood apparatuur.

Bij voorkeur dienen ze flankerend te worden gebruikt. Op deze wijze gebruikt, kunnen ze goed diensten bewijzen met het onder observatie houden van niet-bezette terreindelen tussen de steunpunten.

De bedienaar infra-rood zal nadat hij korte tijd waarneemt en het apparaat uitschakelt, teneinde ontdekking te voorkomen, blind zijn. Er dient een tweede man aanwezig te zijn, die de waarneming zonder apparaat als luisterpost voortzet. Hij dient zo mogelijk over een nachtkijker (7 x 50) of normale kijker te beschikken. De beste wijze van waarneming met infra-rood is door gebruik te maken van een gescheiden opstelling van zoeklicht en kijker ($\pm 25 - 50$ m tussenruimte). Er kan dan gebruik worden gemaakt van de schaduwwerking welke wordt verkregen. Deze schaduw is zeer goed waar te nemen ook als het voorwerp goed is gecamoufleerd.

Wanneer een groep terugstootloze vuurmonden in stelling staat met twee stukken, dan kan deze wijze van gebruik wellicht worden verkregen. Ook kan

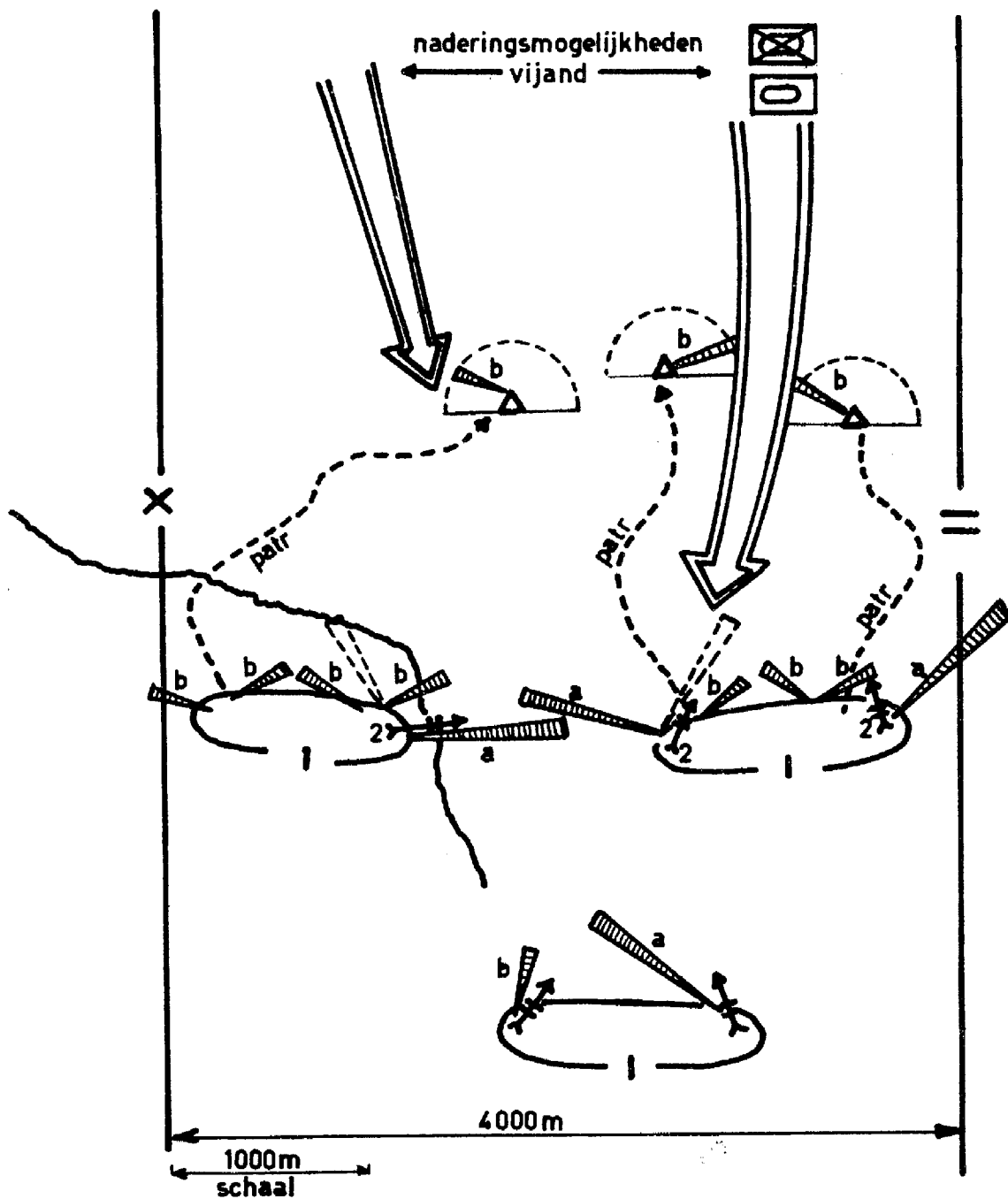
een combinatie worden gemaakt van het zoeklicht 106 mm terugstootloze vuurmond en bijvoorbeeld de kijker van een irovi van de verkenningsgroep of het peloton.

De irovi met 200 m bereik kan worden ingedeeld bij patrouilles. Er dient dan een zo spaarzaam mogelijk gebruik van te worden gemaakt. De patrouille maakt voor de eerste sprong gebruik van zijn irovi-kijker zonder het zoeklicht te gebruiken, maar gebruik makend van bijvoorbeeld een zoeklicht van een terugstootloze vuurmond 106 mm. Daarna verplaatst de patrouille van punt naar punt welke $\pm$ 200 m van elkaar zijn verwijderd. Vanaf ieder punt wordt zeer kort waargenomen met de irovi en weer zonder gebruik van de irovi verder gegaan. Iedere patrouille dient zo mogelijk in het bezit te zijn van een detector, zodat kan worden vastgesteld of men door vijandelijk infra-rood wordt beschenen. De patrouille verplaatst zich verder zoveel mogelijk gebruik makend van maskering door bossen, heggen, huizen, enz. Dit vermindert mede de kans op ontdekking door de vijand.

De invoering van infra-rood zal de waarneming bij nacht in enige mate kunnen verbeteren, doch pas na invoering van speciale waarnemingsapparatuur, zoals radar en lichtversterkers zal de huidige blindheid bij nacht worden teniet gedaan. Over deze radar en lichtversterker een volgende keer iets meer.

Zolang echter alleen nog over infra-rood wordt beschikt zal deze mede voor de waarneming moeten worden ingeschakeld.

**INFRAROED WAARNEMINGSPLAN
BATALJON IN DE VERDEDIGING**

- hoofdwrichting
 a= infrarood 106 tlv (800 m)
 b= infrarood 200 m
 nevenwrichting

In dit plan zijn in gebruik:

- 4 apparaten 106 tlv (van de 8 tlv's)
- 3 apparaten van verk gp als staande patr
- 8 apparaten van pels (beschikbaar in het bat $9 \times 2 = 18$ apparaten)

Opdracht: In de hoofdwrichting 2 x per 5 minuten waarnemen gedurende max. 1 minuut.
 In de nevenwrichting 1 x per 5 minuten waarnemen gedurende max. 1 minuut.

Noot: Als deel van het wapen is de infrarood ingesteld op de hoofdschotsrichting.

DE BRIGADE - S2

door Kolonel Jhr J.J.C. Beelaerts van Blokland

Het door de Majoor OLIEMANS behandelde onderwerp "Het optreden van de brigade-S2" noopt mij tot het maken van een aantal kanttekeningen. Al hebben wij nog weinig ervaring met gemechaniseerde eenheden, toch kunnen wij uit eigen ervaring en die van anderen wel een beeld krijgen, hoe de werkwijze van de S2 moet zijn. Zijn werk hangt uiteraard nauw samen met dat van de brigadestaf.

De brigadecommandant heeft een aantal stafofficieren en lager personeel om hem in zijn bevelvoering bij te staan. Hoe dit precies gebeurt, zal voor een deel naar de opvattingen van de brigadecommandant geschieden en dus afhangen van zijn persoonlijkheid. Behalve deze variabele factor zijn er nog een aantal vaste factoren die een basis geven aan het werk van de brigade-S2. Deze factoren, die verwerkt zijn in onze organisaties en stafprocedures, zijn:

- een brigadecommandant kan niet dag en nacht in touw zijn en zal zijn brigade te velde alleen in de belangrijke zaken leiden;
- in de minder belangrijke laat hij zich vervangen;
- het leiden zal veelal ver naar voren dienen te geschieden;
- om de kwetsbaarheid te verminderen zal de vooruitgeschoven commandopost zo klein mogelijk dienen te zijn;
- in verband met het atoomgevaar zal naar een voortdurende splitsing moeten worden gestreefd van de commandopost in drie gedeelten.

Het bovenstaande, verwerkt in het optreden van de brigadestaf, geeft een beeld dat sterk afwijkt van de gedachten van Majoor Oliemans.

Een brigade in reserve krijgt een opdracht. Het algemene beeld als toestand, terrein, enz. is bekend, waardoor inleven in de nieuwe situatie eenvoudig is. Na het verkrijgen van de opdracht verzamelt de brigadecommandant zijn stafofficieren. Deze lichten hem voor over de laatste gegevens, hierna neemt de brigadecommandant zijn besluit, dat daarna wordt uitgewerkt. Het is uiteraard een risico de hele staf bijeen te verzamelen, ook al kan de tijd kort zijn omdat het bevel kort kan zijn. Als het terrein voor de brigade onbekend is, wordt na het bekendmaken van de opdracht en de richtlijnen door de brigadecommandant, zo mogelijk in gezelschap van zijn adviseurs, eerst een terreinverkenning gehouden.

Zodra het bevel is gegeven, verwijderen zich de commandoposten ten opzichte van elkaar op atoomuitwerkingssfeer afstand (RD).

Van welke commandopost uit de brigadecommandant commandeert hangt af van de beschikbare tijd voor de aanvang van de actie. Bij een belangrijke actie zal dit altijd commandopost nummer 1 zijn.

De 1e commandopost (vooruitgeschoven) van een gemechaniseerde brigade zal naar mijn ervaring bestaan uit:

- brige met S3 of S2
- alo of c
- 2 rtfn (in pr c)
- 1 ch
- lso
- ch/rtfn (jeep)
- ch/rtfn (jeep).

De 2e commandopost (reserve) zal bestaan uit:

- plvc met S2 of S3
- 2 rtfn (in pr c)
- 1 ch
- lso
- ch/rtfn (jeep)
- ch/rtfn (jeep).

Blijft de vooruitgeschoven commandopost gedurende langere tijd weg, dan nam ik nog wel eens een 1-tonner met kok, kooktoestel en tent mee. De brigade "Prinses Irene" werd bijvoorbeeld geleid uit een LVC, ongepantserd wielvoertuig waarin behalve 2 radio's, 3 radiotelefonisten de brigadecommandant en zijn brigade majoor of zijn adjudant tevens S2 waren gezeten. Bij weinig actie was er slechts één officier in deze LVC.

Daar alle mensen behoefte hebben aan rust, kunnen bataljons niet constant en brigades slechts voor beperkte acties constant worden ingezet. Bij oververmoeidheid daalt de effectiviteit zeer snel. Slechts divisies kunnen constant ingezet worden in grotere acties.

De S1 en S4 zullen als regel bijeen zijn, elkaar vervangen en terwille der verzorging zich niet te ver van de "hoofdpost" bevinden. Met de hoofdpost vormen zij samen de commandopost. In de 3e pr c zal zich de "hoofdpost" der verbindingen bevinden. De 2e commandopost welke in reserve is, zal zich verplaatsen op RD-afstand van de hoofdpost, waar een aangewezen officier, bijvoorbeeld de toegevoegd-S3 of toegevoegd-S2 de situatie, die de hoofdpost binnen krijgt, optekent en bijhoudt. Zo mogelijk een vaste man.

De divisiecommandant kan bij deze hoofdpost steeds volledig op de hoogte van de toestand worden gehouden zonder dat de brigadecommandant in zijn directe troepenleiding wordt gestoord.

Valt de 1e commandopost uit, dan zal commandopost nummer 2 de leiding moeten overnemen waartoe de plaatsvervangend commandant, indien hij niet geheel op de hoogte van de situatie is, zich naar de commandopost (hoofdpost) begeeft. Bij een tekort aan officieren zal de reserve commandopost zich bij de commandopost bevinden.

Indien de S2 met commandopost nummer 2 uit is, of slaapt, zal de toegevoegd-S2 of toegevoegd-S3 de inlichtingenrapportage opstellen, waarbij men moet bedenken, dat dit geen boekwerk mag worden. In oorlogstijd is men geneigd om nog minder te lezen dan in vreedstijd!

De organisatie van de brigadestaf is terwille van de beweeglijkheid en vermindering van de kwetsbaarheid zo klein mogelijk te houden. De stafwacht bijvoorbeeld, ware voor nuttiger doeleinden te gebruiken. We hebben zeker te weinig infanterie om ons door aantrekken van een extra troep te doen beschermen, een reden te meer om de staf kleiner te maken dan hij nu is.

De manoeuvrebeelden, die men nu krijgt, zijn weinig fraai: opeenhoping van wielvoertuigen en mensen. Dit is begrijpelijk, oefeningen zijn kort van duur, een ieder wil graag meedoen en men wil ook iedereen mee laten spelen, ook al is er weinig werk.

Bataljonsstaven die een ongeveer gelijke organisatie hebben als de brigadestaven, zie ik eveneens op bovengenoemde wijze werken. Het ver naar voren leiden speelt hier een nog grotere rol. Zij zullen door hun kleinere staf waarschijnlijk geen reservecommandopost vormen.

Een Amerikaans verkenningsbataljon, met een gevechtswaarde van 2/3 van onze brigade, zag ik in een actie geleid worden door de bataljonscommandant en toegevoegd officier met 2 jeeps.

HERSENSPOELING

Nog nimmer sinds het bestaan van de mensheid

waren er zo weinigen die zoveel macht

konden uitoefenen over zovelen! (Churchill)

Het is mijn overtuiging dat iedere frontlijn-militair, waaronder in de eerste plaats gevechtsvliegers mogen worden verstaan, op de hoogte dient te zijn met het begrip en de techniek van het hersenspoelen. Ik wil verder gaan — iedere burger met een zodanige graad van ontwikkeling dat hij de ethiek van de democratie kan bevatten en hiervoor medeverantwoordelijkheid durft te dragen, zou met de materie betreffende „brainwashing” bekend moeten zijn. Wie zich individualist durft of wil noemen, zal moeten voorkomen dat voor hem of voor zijn nageslacht een robot „maatschappij” gaat ontstaan. Dat kan alleen bereikt worden door „kennis”, hetgeen impliceert weldoordacht lezen en zondig herlezen van de leerzame en interessante — min of meer wetenschappelijke — boeken die hierover bestaan. Over de problematiek van het hersenspoelen en alles wat daarmee samenhangt bestaat een schat van lectuur, nog afgezien van de verschillende werken over psychologie van Freud-Jung-Adler en moderne Nederlandse psychologen, waarvan men iets gelezen zou moeten hebben, teneinde een beter inzicht te verkrijgen.

Nu kan ik me voorstellen dat de lezer even opkijkt en voor zichzelf redeneert dat hij daar toch niet aan beginnen kan. U heeft wel wat beters te doen en u kunt uw tijd immers nuttiger gebruiken, maar . . . is dat wel zo? Ik pleit voor het tegendeel, want straks wordt er iets met u gedaan ook in het normale burgerleven, iets dat u denkt leuk, goed of prettig te vinden omdat het langzaam langs geraffineerde weg geïntroduceerd werd, maar dat u feitelijk als zelfstandig denkend mens helemaal niet zou willen.

Pak maar eens een boek van de Amerikaanse genaturaliseerde Nederlander Joost A. M. Meerloo (psychiater) en u zult versteld staan en begrijpen wat ik bedoel. Maar ik zal trachten een tip van de sluier op te lichten en proberen er op een simplistische wijze iets over te vertellen. Men mag evenwel niet verwachten dat ik binnen het bestek van dit artikel de techniek van het hersenspoelen met haar onoemelijk vele facetten uit de doeken kan doen.

Het probleem is overigens weer eens actueel, want onlangs vertelde de krant ons lachend, dat men in Amerika onderzoekt of John Powers (de U2-vlieger) misschien een hersenspoeling heeft ondergaan. Maar ik vraag mij af hoe velen hier in Nederland, wanneer zij 's avonds voldaan en genoegzaam hun nieuwsblad lezen, zullen beseffen wat dit feitelijk betekent. En aan welke uiterst geraffineerde mentale martelingen een mens kan worden blootgesteld als het b.v. gaat om het afdwingen van een bekentenis, het verkrijgen van inlichtingen of het opdringen dan wel opleggen en aanpraten van een leugen, ongewenst systeem, stelset of geloof.

Niets nieuws

Natuurlijk is er niets nieuws onder de zon en ook het hersenspoelen dateert van ver vóór het begin van onze jaartelling. Alleen hebben we er nu een mooie naam voor en psychiaters, fysiologen en psychologen hebben ons uitgelegd hoe het ongeveer werkt.

Egyptische priesters, Griekse orakels of zij die de orakels bedienden, medicijnmannen, volksleiders, beruchte krijgsheren en bepaalde zg. angstpredikers waren allen op meer of mindere wijze bekend met de techniek van het hersenspoelen, al beseften zij vermoedelijk niet altijd het hoe en waarom. Maar zij dankten hun bestaan daaraan.

Het hersenspoelen is eenvoudig uitgedrukt niets anders dan een zekere methode om bepaalde ideeën, goed of slecht, waar of onwaar in de gedachten van de mens te planten.

Hieruit volgt dat het verkrijgen van een bekentenis, waar of onwaar, steeds een belangrijke rol speelt. Men moet immers bekennen dat een bepaald feit, dogma, enz. waar of juist is! Gezien het bovenstaande kan iedereen misschien nu wel begrijpen, dat de geschiedenis van de mensheid vol is van gevallen van massale of individuele hersenspoelingen. Voorbeelden hieromtrent zijn legio en van de meest sprekende noem ik dan: de inquisitie, vrijwillige en onwilde bekentenissen van heksen, de geruchtmakende bekentenissen van de edelen onder Tudor, Galilei, Jeanne d'Arc, geloofsverspreiding door angst aanjagen (o.a. door Wesley in Engeland), initiatie-processen bij primitieve stammen in Afrika en Nieuw-Guinea en bij nog steeds bestaande sekten in N.-Amerika, het nazidom, het proces „Van der Lubbe” en communistische bekeringsmethoden. Ook de zg. 3e-grad politieverhoren welke bewust of onbewust worden toegepast en het gebruik van de „Liedetector” kunnen hieronder vallen. Een voorbeeld hiervan is het proces tegen T. Evans (Engeland 1950) wegens moord op zijn vrouw en dochtertje, gevolgd door zijn executie.

De verklaring van het hersenspoelen moet gezocht worden zowel in het psychologische als in het fysiologische vlak. De fysiologische benadering, o.a. gebaseerd op experimenten met honden, spruit voort uit het brein van de grote Russische geleerde Pavlov (lees b.v. „De worsteling om de menselijke geest”, van Sargent). De Russische methodiek van individueel hersenspoelen is hierop gebaseerd. Voor de psychologische uitlegging en het inzicht in deze materie zou ik willen verwijzen naar de boeken van J. A. M. Meerloo.

De middelen en methoden die bij het individuele hersenspoelen worden gebruikt, zijn o.a. de volgende: eenzame afzondering (isolatie), gebrek aan slaap, langdurige eentonige ritmische geluiden, voortdurende ondervraging, vernedering, het opwekken van angst, haat- en schuldgevoelens, geestelijke chantage, iedere denkbare geestelijke verschrikking, demoralisatie en uiteindelijk karaktermoord.

De toepassing en uitwerking van deze methoden en middelen zal ik niet verder bespreken. Gebleken is dat de uitwerking van ieder middel op zichzelf reeds verschrikkelijk is, laat staan wanneer deze middelen en methoden in combinatie worden gebruikt. Het gevolg is dan de volkomen vernietiging van de menselijke waardigheid. Als willekeurig voorbeeld herinner ik de lezer slechts aan de invloed op de menselijke geest van b.v. een langdurig eentonig ritme. Denk dan eens aan de initiatieprocessen bij wilde neger- of indianenstammen, welke altijd vergezeld gaan van langdurig eentonig en ritmisch tromgeroffel. Het ritmisch zingen van de halleluja zangers en zangeressen in bepaalde Amerikaanse negerkerken met als gevolg hysterie en extase, de voodoo-drums met hun hypnotische uitwerking en de hoempa-orkesten van Hitler om zijn „slogans” erin te hameren. Let verder maar eens op het feit dat het publiek altijd neiging heeft mee te marcheren bij het passeren van een goed tamboerkorps. Men sluit zich aan bij de massa en voordat een mens het beseft is hij een massa-artikel. Maar laat ik niet zo ver van huis gaan en slechts verwijzen naar de uitwerking van combo's e.d. op de Nederlandse jeugd, die toch geboren is uit nuchtere Hollandse ouders.

Bekennen

Fysieke pijniging komt er niet zoveel meer aan te pas. Dit is ook niet nodig en eigenlijk niet gewenst, want dit kweekt hoogstens martelaren. De voortdurende dreiging met pijniging b.v. in de vorm van het op geraffineerde wijze laten hoven van smartelijke kreten van anderen die gepijnigd

worden, met behulp van bandopnamen of in scene gezette fusillaties enz. werken op bepaalde personen veel effectiever. Zij zullen dan nog eerder door de knieën gaan dan wanneer zij daadwerkelijk zelf geslagen of gemarteld worden. Maar zeer ruwe methoden of bepaalde lichamelijke martelingen worden voor bepaalde personen en karakters zeker niet geschuwd, al is men daar dus over het algemeen geen voorstander van.

Voorzits wordt er dankbaar gebruik van gemaakt van het complex van goede en slechte eigenschappen die de mens in zich verenigd heeft, al zijn deze laatste door opvoeding, sociale omstandigheden, enz. slechts sluimerend. Ook alle denkbare driften zijn min of meer rudimentair en ons mensen niet vreemd. Een goed geschoolde ondervrager (brainwasher) weet ze na verloop van tijd te onderkennen en te misbruiken.

Nu speelt hierbij onze innerlijke drang tot bekennen een belangrijke rol. Deze drang bestaat: daarvan getuigen wellicht de duizenden bekentenissen en biografieën (soms een vorm van bekennen) die in de loop der eeuwen geschreven en gedrukt zijn. Er zijn zelfs mensen die na een gruwelijke moord zich vrijwillig bij de politie aanmelden als dader, terwijl zij er niets mee te maken hadden. Zover kan dus de menselijke drang tot bekennen gaan. De brainwasher weet dit en maakt daar gebruik van. Er is proefondervindelijk vastgesteld dat wanneer onze hersens overbelast dreigen te worden, b.v. door sterke emotionele prikkelingen van een gruwelijke en langdurige ondervraging, een zelfbeveiliging in werking treedt, nl. de zg. transmarginale remming (theorie van Pavlov), d.w.z. buiten het bevattingsvermogen van de hersens. Er volgt dan een fase van geestelijke inzinking, waarin normale gedragslijnen kunnen worden onderdrukt en zelfs door abnormale kunnen worden vervangen. Als men aanneemt dat ons dagelijks gedrag en gedachten positief en negatief geconditioneerd zijn, afhankelijk van opvoeding, milieu, sociale omstandigheden, enz., dan blijkt zelfs dat zg. positieve gedragingen (conditionering) ineens kunnen omslaan naar negatieven en omgekeerd.

In dit stadium is het slachtoffer in hoge mate vatbaar voor suggesties (reconditionering). Natuurlijk gaat dit niet bij ieder mens even vlug en blijkt het afhankelijk te zijn van type en ontwikkelingsgraad. Hierbij moet worden aangekondigd dat een hoge ontwikkelingsgraad geen garantie biedt tegen „het door de knieën gaan”. Het tegendeel is soms eerder waar, zoals blijkt uit de werken van Pavlov en Sargent.

Automaat

Afgezien van bekendheid met de fysiologische zijde dient de brainwasher tevens een kwaadaardige psychoanalyst te zijn. De wijze en methode van ondervragen en peuren in het verleden en in de ziel van zijn slachtoffer zijn uitermate belangrijk. Immers, psycho-analyse is in feite niets anders dan een proces, waarbij de patient een andere gedragslijn wordt aangepreft. Ook hier ziet men een streven van de therapeut om emoties van de patient op te wekken door b.v. zijn gedragingen uit te leggen als zijnde veroorzaakt door seksuele gedachten. Na verloop van tijd bereikt de psycho-analyst hiermede dat de patient als het ware afhankelijk van hem wordt en in deze fase zal de patient de uitlegging gaan accepteren. De brainwasher doet in principe hetzelfde en zijn methoden om deze afhankelijkheid te verkrijgen zijn afschuwelijk. De afhankelijkheid wordt door de brainwasher niet verbroken. Dat doet de therapeut na verloop van tijd natuurlijk wel. In de laatste fase van het hersenspoelingsproces tracht men het slachtoffer (brainwashee) een gevoel op te dringen, waarbij hij straf gaat prefereren boven de voortdurende mentale druk die op hem wordt uitgeoefend. Hierbij is het belangrijk dat de straf een hoop op redding suggereert. Accepteert het slachtoffer dit, dan is het einde wel zowat bereikt en de robot staat voor ons. De bekeringsmethoden van de Chinese communisten (Korea-oorlog) zijn meer ingesteld op het bekeren van groepen, zg. politieke herscholing hetwelk in drie fasen geschiedt. Nadat uitputting en histerie bij de klas bereikt is, volgt in de laatste fase de indoctrinatie. Het zg. geheime kader in de groep speelt bij deze methode een belangrijke rol. Wegens ruimtegebrek kan ik hier niet verder op ingaan.

Tussen individuele- en massa-hypnose bestaat geen intrinsiek verschil en zo is het ook tussen het hersenspoelen van het individu en van de groep, lees zelfs bevolking. Men is er steeds op uit van het individu, een, laten we hopen tijdelijke, menselijke automaat te maken. De mens is immers onderworpen aan bepaalde biologische regels of wetten voor zijn lichamelijke en geestelijke verdediging. In tijden van paniek, catastrofe of wanneer het leven hem te complex wordt, draait hij de klok terug en wordt weer primitief. Dit geldt ook voor grote groepen (b.v.: de St. Vitusdansen, c.q. tarantella na een pestepidemie als uitlaatklep voor te grote spanningen).

Ik hoop met dit artikel het verantwoordelijkheidsgevoel en de nieuwsgierigheid van de lezer te hebben opgewekt, vooral als hij zich wil realiseren dat wij op talrijke en zeer uiteenlopende psychologische wijzen via b.v. vergaderingen, kranten, radio en televisie, politiek en economisch geconditioneerd worden. Dat is eigenlijk een kwalijke zaak, maar het is niet anders. Daarom is het noodzakelijk onbevooroordeeld te leren denken en dat is inderdaad erg moeilijk.

Getemd

Hoeveel van onze politieke leiders, waar ook ter wereld en voor welk volk dan ook, beheersen niet de truc van het spreken met twee tongen. Het is aan u om te analyseren en te verifiëren en het zg. automatisch denken uit te sluiten. De spraak, dus de uiting van het menselijk creatief denken, en tegenwoordig ook het gezicht (film en televisie) kunnen door gewetenloze personen worden misbruikt en getransformeerd in een verschrikkelijk werktuig. Kortom, iedere burger dient er in deze moderne maatschappij voor te waken dat hij niet via bepaalde organen wordt getemd tot persoonlijk en politiek somnambulisme. Het is goed te bedenken dat zelfs b.v. een commentaar van belangrijke gebeurtenissen (politiek, juridisch enz.) in de krant of voor radio en televisie onze capaciteit tot objectief oordelen verzwakt. Ten slotte zijn, op wellicht een enkele uitzondering na, commentatoren niet onbevooroordeeld. Politiek eenzijdig georiënteerde forums zou ik zelfs willen kwalificeren als een milde vorm van hersenspoelen van de massa.

Dictatuur, collectivisme en soortgelijke ismen zijn niet bevorderlijk voor het menselijk creatief denken en bieden beslist geen garanties voor het behoud van onze hard bevochten cultuur van individuele vrijheid van geest.

Wordt de mens in een dergelijk stelsel gestopt, dan berooft men hem van kritische faculteiten en heeft hij geen grond meer om op te staan.

En het is goed om er even bij stil te staan, dat feitelijk niet één cultuur geheel veilig kan worden gesteld tegen de aanvallen van een totalitair systeem of staat.

Een gewaarschuwd man geldt voor twee!

Uit het vorenstaande volgt natuurlijk een vraag: Is er verdediging mogelijk tegen hersenspoeling? Het antwoord is „Ja” en uitgebreide onderzoeken en proefnemingen zijn hieromtrent gaande. In het kort zou ik hierover al willen zeggen:

1. Lees over dit onderwerp, want ook hier geldt „kennis is macht”.
2. Ieder mens heeft het recht te zwijgen;
3. Tracht de tegenstander, dus de brainwasher, belachelijk te maken, want humor is een machtig wapen;
4. Concentratie in zichzelf (Yogi-leer).

Laat ik deze overpeinzingen omtrent hersenspoeling besluiten met een citaat:

„Iedere calorie welke door de ziel wordt geproduceerd, kan slechts worden gebruikt hetzij om eerlijk te „leven”, hetzij om te creëren”.

Ecco Homo...!!

Luitenant ter Zee 1e klas H. M. JUTA

OEFENING "SCHWALM"1. Inleiding

Het doel van deze korte inlichtingenoefening is om de S2-sectiën stof te geven om hun geoefendheid op te voeren. Ofschoon de eigen eenheid welke hierbij wordt geoefend het 95 Infanteriebataljon is, kan iedere S2-sectie deze oefening uitvoeren ongeacht of hij behoort tot de artillerie, cavalerie, genie of infanterie. Men heeft nodig kaartblad 58-Oost.

2. Algemene oorlogstoestand (kaartblad 58-Oost)

Agressor heeft op 20 en 21 oktober een overgang geforceerd over de MAAS en rukt op in oostelijke richting. Eigen eenheden welke de MAAS verdedigden zijn in de nacht van 21 en 22 oktober teruggevallen op het meren-moerasgebied, dat noord-zuid loopt tussen 0993 en 0971.

3. Bijzondere oorlogstoestand

De situatie 220700okt is weergegeven op oleaat nr 1 (neem deze situatie over op Uw overzichtskaart). Agressor eenheden welke bij OFFENBEEK 9685 de MAAS forceerden, behoorden tot 180 Gemechaniseerd regiment-24 Gemechaniseerde Divisie. SWALMEN werd bezet door 182 Gemechaniseerd regiment-24 Gemechaniseerde divisie (24 Gemechaniseerde divisie is een nog onbekende divisie).

Het 95 Infanteriebataljon is versterkt met een tankeskadron (minus een peloton) en voert de verdediging in het defilé tussen BOISHEIM 0983 en AMERN-ST GEOG 0879 (inb).

De gevechtsbeveiliging (peloton +) met drie voorpostendetachementen staat uit. Hiervoor heeft de verkenningsgroep drie mobiele waarnemingsposten ingericht.

4. Opgave voor S2-sectie 95 Infanteriebataljon

- a. Naar eigen inzicht kunt U thans een tactische weer- en terreinstudie, een verzamelplan en een patrouille- en waarnemingsplan maken. De brigade-S2 heeft U opgedragen onder waarneming te houden: boscomplexen west van BORN 0481 en noordwest van DILKRATH 0782 en 0883 en de dorpen BRUGGEN 0380, LUTTELBRACHT 0482 en BOERHOLZ 0584.
- b. (1) Verwerk de meldingen zoals in punt 5 zijn vermeld.
 (2) Bepaal hierna de sterkte vijand.
 (3) Waarmede, waar en wanneer kan de vijand een aanval inzetten.
 (4) Waarmede, waar en wanneer kan de vijand versterken.

5. MeldingenVan 92 Brigade:

Te 220715okt tkesk (-) kp 10 aan kwg SWALMEN-BRUGGEN rijdende in o rg.

Tkesk en mehcie kp 12 kwg idem rijdende in n rg.

Te 220730okt bij Steenfabriek 0385 een tkesk en twee brugleggertks uit w rg aangekomen.

Hpt 56.9 (0284) een afd 122 mm hw rijdende in z rg.

Van Verkenningsgroep:

220720-220730okt tkgeraas w van BRUGGEN, drie verkwagens en twee PT76 van BOERHOLZ in zo rg.

LUTTELBRACHT bezet door een PT76, twee beavers, twee BTR50P en een T54.

220745okt: tkgeraas nw van BOERHOLZ kp 9 (0481) bezet door drie mbtks en een pel mechinfn.
220810okt: BOERHOLZ bezet door zestien T54, zes SU's en zes BTR152 met inf.
Ik ga terug op VPDn.

Van VPDn:

GENROCHE (0482), BORN (0580) en KINDT (0783) door vij tks en inf bezet.

Van 92 Brigade:

In vt 0184 te 220815okt vermoedelijk twintig tks en acht BTR152.
In ALST 0483 te 220820okt een afd rkw.
In vt 9776 vermoedelijk een mechbat en tien tks.

Van 91 Bataljon:

SPECK 0785 te 220800okt bezet door acht T54, drie SU's, een brugtk en een mechcie.
In BREYELL 0886 vermoedelijk verkbat (-).

Van 96 Bataljon:

In NIEDERKRUCHTEN 0575 te 220810okt een mechcie en drie tks.
Z van GUTZENRATH 0577 te 220815okt zes tks, twee mechcien en een brugtk.
Voorste eenheden vanaf 220800okt onder art vuur.

A- en BCie-95 Bataljon:

Vanaf 220805okt intensief art en rkvuur.

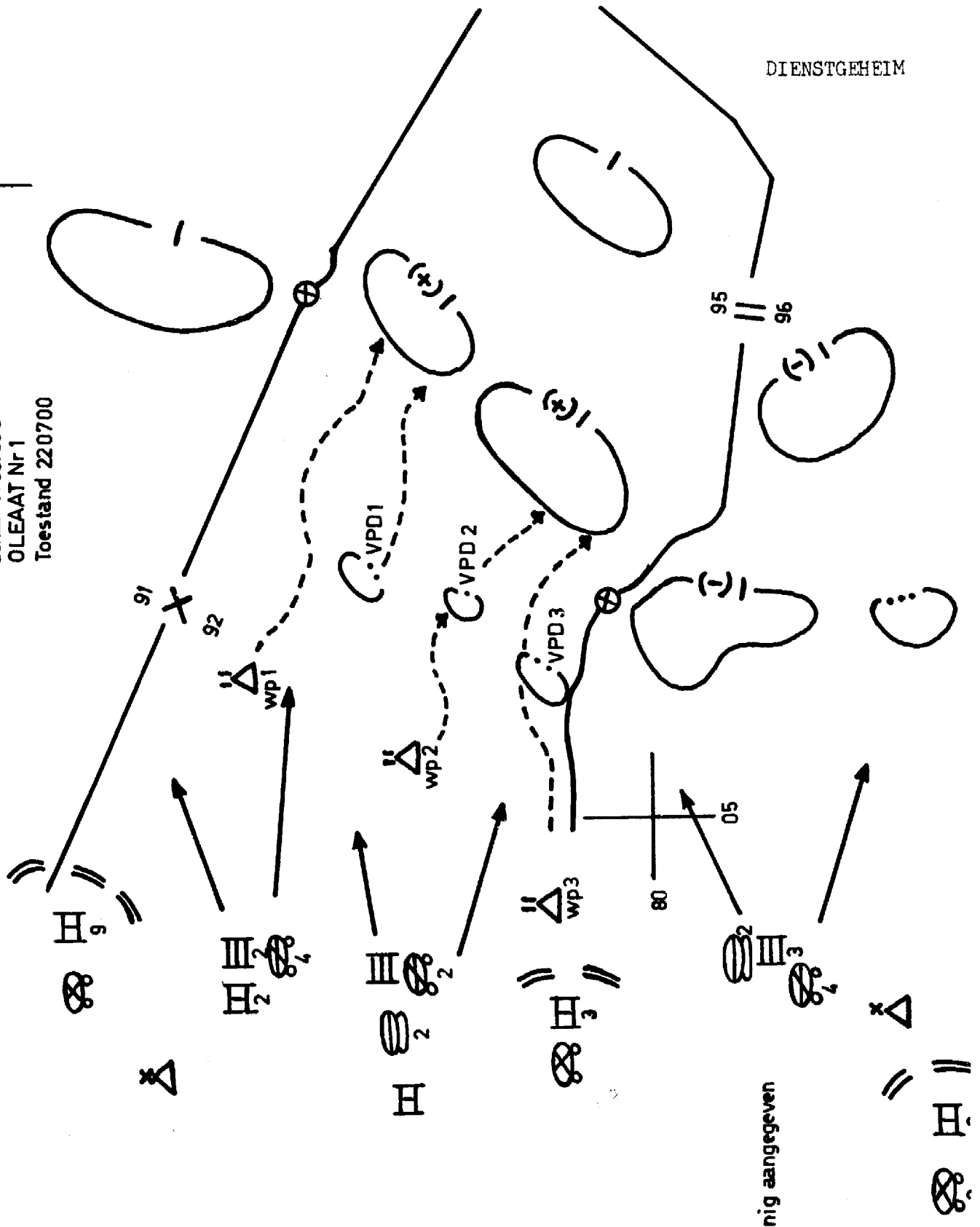
oef. "SCHWALM"

oefenclassificatie-GEHEIM

11 — 86

oef. „SCHWALM“
kaartblad 58 00ST
schaal 1:50.000
OLEAAT Nr 1
Toestand 220700

oefenclassificatie-GEHEIM

LEGENDA

- Stay-behinds 92 Inf brig
- Bat wp van verkpgp
- Terugtocht routes
- Verk wagen type Beaver
- BTR met Inf
- Aggressor eenheden enkellijnig aangegeven

UIT TIJDSCHRIFTEN

1. In de Militaire Spectator zijn in 3 nummers recenties opgenomen van het artikel uit "Wehrkunde", "Ervaringen van inlichtingendiensten uit 3 Le-gers".
Tot Uwer gemak zijn deze recenties nog eens als één geheel opgenomen el-ders in dit nummer.
2. Protracted Conflict
door Robert Strausz - Hupé en Colonel William R. Kiutuer.
Dit boek geeft duidelijk weer dat de Communistische strategie en tactiek zich terdege richt op het in het leven roepen van conflicten overal waar dit maar mogelijk is.
Zij hebben een studie gemaakt van de Communistische methodiek om de we-reld te beheersen.
Zij beschrijven de voortdurende systematische revolutie, welke gaande is vooral in de pas zelfstandig geworden landen. Zij komen dan tot de prin-cipes welke de Communisten in deze koude oorlog gebruiken.
Men moet zijn vijand kennen om hem te kunnen verslaan.
Zij concluderen dat Amerika een verstrekkend plan moet ontwikkelen, ten-einde de koude oorlog te winnen.
Men stelt zich ten doel in dit en volgende werken, richtlijnen voor zo'n politiek plan aan te geven.
Op de Communistische tactiek wordt verder ingegaan.
Het is een duidelijk overzicht van de Communistische strategie en tactiek.
Het in het leven roepen van conflicten wordt door hen als normaal be-schouwd.

Een zeer goed boek door kenners van het Communisme bij uitstek geschre-ven. Vooral als achtergrond bij de voorlichting van onschatbare waarde.
3. In "Wehrwissenschaftliche Rundschau" nr 3 en 4 - 1962 is opgenomen het artikel:
- Nachrichtendienst in den Grenzschlachten im Westen im Aug 1914.
4. In "De Infantry" jul - aug 1962 is op bladzijde 41 opgenomen een lijst van artikelen betreffende "Irregular Warfare".
U vindt verder artikelen hierover in:
Marine Corps Gazette - apr 1948, jan 1955, jan 1962.
Infantry - aug-sep 1960, mar 1962, jul 1952.
Military Review - oct 1960.
Army Quarterly - apr 1954.
5. Military Review - jul 1962
In dit nummer zijn twee goede artikelen, n.l.:
- Life in the Soviet Forces,
- Modern Weapons and Partisan Warfare.
6. Military Review - aug 1962
Hierin zijn o.a. de volgende artikelen van belang:
- Of Spies and specie.
Hierin leest U hoe Washington als generaal tevens zijn eigen inlichtingen-officier was en hoe hij z'n inlichtingen verkreeg.

- Let's eliminate Nuclear Target Analysis.

Hierin wordt aanbevolen om van een ingewikkelde doelopsparing en analyse af te stappen en toch resultaten te boeken.

(Let wel: onze voorschriften laten deze methode (nog) niet toe, maar in de praktijk zal het vaak noodgedwongen zo moeten gaan. Redactie)

7. Wehrkunde-juni 1962

Bürgerkrieg im Atoomzeitalter

Dit artikel is van zeer groot belang voor de inlichtingenman.

Het geeft een korte duidelijke beschrijving van de doelstelling van het communisme, waarbij door de kernwapens het accent weer is komen te liggen op de "Revolutionaire Oorlog", zoals gevoerd in Griekenland, Burma, Indo China en thans in Viet Nam en Laos. Het geeft aan dat de bevolking hier niet passief tegenover moet staan doch zich terdege bewust moet zijn, dat het communisme ondanks de leuze "Vreedzame coëxistentie" agressief was, is en zal blijven.

Ervaringen van inlichtingendiensten uit drie legers

Deel I - Frankrijk

Hoewel de mentaliteit van Fransen, Engelsen en Duitsers verschilt, hebben de onderscheiden inlichtingendiensten gedurende de Tweede Wereldoorlog vrijwel dezelfde grondslagen en werkwijzen gekend. Aangaande Frankrijk worden de onderstaande gegevens ontleend aan publikaties van de generaal Gouché, van 1935 tot 1940 hoofd van Bureau 2 van de Franse Generale Staf. De taak van Bureau 2 is driedelig:

1. in vreedstijd verschafft het inlichtingen over buitenlandse legers in de meest algemene zin;
2. in tijden van politieke spanning houdt het zich hoofdzakelijk bezig met de mogelijke toekomstige tegenstander(s);
3. in tijd van oorlog richt het alle inspanning op het voorkomen van strategische en technische verrassing van de zijde van de vijand.

De strategische inlichtingendienst, hoofdtak van Bureau 2, beslaat het hele gebied van vijandelijke en eigen mogelijkheden. Verloop in het krijgsetij en de vaak verwarrende meldingen omtrent de vijand, veroorzaken een grote veranderlijkheid. De technische inlichtingendienst, die zich bezighoudt met vijandelijke organisaties, strijdwijze, bewapening en ander materieel, heeft een veel meer exact werkterrein.

Inlichtingen komen tot stand volgens een reeks van plannen, overeenstemmend met de fasen van de operaties. Ieder verkenningsplan moet aanwijzingen bevatten, betreffende de tijd, waarop meldingen binnen moeten zijn. Dit is de enige waarborg voor de actualiteit van deze meldingen. Het is duidelijk, dat het commando-organen een leidinggevende taak heeft bij het verkrijgen van inlichtingen.

Hoezeer waarnemings- en verbindingsmiddelen ook verbeteren, het denkproces, dat aan alle inlichtingenwerkzaamheden ten grondslag ligt, blijft hetzelfde. Alle kennis inzake de vijand moet concreet zijn. Bruikbare inlichtingen zijn syntheses, geen speculaties. Centralisatie is hiervoor een gebiedende eis. Slechts hierdoor is geëördineerde arbeid mogelijk; de uitkomst hiervan bevestigt het besluit van de commandant, of toont aan, dat dit herziening behoeft.

Niet alle inlichtingen zijn voor elk echelon van belang; hierin treedt Bureau 2 regelen op. Wél dienen commandanten op elk niveau hun eerste overwegingen de vijand en diens mogelijkheden te doen gelden.

Men heeft de Franse inlichtingendienst wel verweten, een besloten gezelschap te zijn. Dit is juist, wanneer men het woord „besloten” door „gespecialiseerd” vervangt.

De geschiedenis wijst de inlichtingendienst een soevereine rol toe. Aanpak en oplossing van het vraagstuk „vijand en vijandelijke mogelijkheden” blijven onvoorwaardelijk aandacht vragen.

Deel II - Engeland

De produktie van inlichtingen heeft door haar schepend karakter een artistieke inslag; bij het optreden van de contra-inlichtingendienst daarentegen staat de techniek op de voorgrond. Het is derhalve moeilijk, de produktie van inlichtingen in een beschrijving samen te vatten. Allereerst komt het erop aan gegevens te verzamelen, die — na grondig onderzoek — kunnen worden samengevoegd tot inlichtingen. Het verzamelen van

deze gegevens is betrekkelijk eenvoudig; daaruit de juiste conclusies te trekken is echter niet ieders werk. De krijgsgeschiedenis leert, dat het praktisch nut van de meesterspion in verhouding gering is geweest. Agenten missen dikwijls die militaire kennis, die voor het beoordelen van gegevens noodzakelijk is. De beste resultaten worden daarentegen bereikt door het zorgvuldig „passen en meten”, waarbij vele gegevens, uit evenzovele bronnen bijeengebracht, tenslotte een duidelijk beeld opleveren.

Als eerste onmisbare eigenschap voor de inlichtingeman geldt de *kennis*, zowel militair als anderszins. Het is ontstellend, hoe weinig wij ons in ons leger interesseren voor buitenlandse krijgsmachten. Het zou juist zó moeten zijn, dat zoveel mogelijk officieren zich zouden verdiepen in leerstellingen en opvattingen bij deze vreemde krijgsmachten. Alle veldheren van betekenis hebben de kennis als grondslag voor bevelvoering en inlichtingendienst erkend.

Een tweede voorwaarde is, dat men in staat moet zijn, *de dingen in onderling verband te zien*. Deze eigenschap is voor een deel een kwestie van begaafdheid, waaraan een ondergrond van kennis niet mag ontbreken.

Ten derde is *weetgierigheid* vereist. Over deze menselijke eigenschap, die kan onttaarden in nieuwsgierigheid, wordt dikwijls laetdunkend gesproken. In wezen vloeit de weetgierigheid voort uit de drang, van alle dingen het ware te willen weten.

Deze eigenschappen betekenen niets, wanneer de *nauwgezetheid* ontbreekt. Met de grootste zorg moet worden gezocht naar correcte gegevens, juiste formuleringen en objectieve voordracht daarvan. Interpretatie kan niet zonder deze elementen tot stand komen.

Nu doet zich een andere kant van het vraagstuk voor. Al te dikwijls is men geneigd, datgene te geloven, wat men gaarne hoort. Dit is even verderfelijk als het doen gelden van sympathie of antipathie jegens de zegsman. *Ontvankelijkheid* in de volle betekenis van het begrip is de vijfde levensvoorwaarde voor een goede inlichtingendienst.

De rij wordt gesloten door de *scheppende verbeeldingskracht*. Wellington noemde dit „hetgeen zich aan gene zijde van de heuvel afspeelt”. Hierdoor wordt het mogelijk, dode gegevens tot leven te wekken en tevoren te overdenken hoe de kaarten liggen.

Tenslotte enkele punten inzake de organisatie van de inlichtingendienst.

1. *Inlichtingensfunctionarissen moeten eer zodanig hoge rang hebben, dat zij hun stem kunnen doen horen.*
2. *Bruikbare inlichtingen komen alleen dan tot stand, wanneer men zich bedient van geselecteerd en opgeleid inlichtingenspersoneel.*

3. *Men kan niet verwachten, tijdig meldingen te ontvangen, wanneer men daarvoor afhankelijk van Commandanten in voorste lijn.*

Commandanten op elk niveau moeten beschikken over ervaren waarnemers in voorste lijn. Op deze wijze behoeven zij niet uitsluitend te vertrouwen op meldingen van ondercommandanten, die in gevecht zijn gewikkeld. Iedere inlichtingendienst moet zorgen voor het tijdig verkrijgen van inlichtingen. Dit kan geschieden door juiste inzet van verkenningsorganen en een doordacht gebruik van andere inlichtingsbronnen.

Bij alle activiteiten houde de inlichtingendienst het voorbeeld van de spin voor ogen, die het web alleen spant, teneinde daarin de prooi te vangen.

Deel III - Duitsland

De inlichtingendienst wijkt in wezen geheel af van alle overige diensten. Kunnen de Secties 1, 3 en 4 de Commandant exacte grondslagen voor zijn besluitvorming leveren, de inlichtingendienst beweegt zich veelal in nevelen van het ongewisse.

Bij de Duitse Generale Staf huldigde men de opvatting het vijandelijk optreden zo ongunstig mogelijk ten opzichte van de eigen voornemens te stellen. Deze gedachtengang werd alleen dán prijsgegeven, wanneer iets anders onomstotelijk vast bleek te staan.

Het 2e Bureau van de Fransen ging uit van verschillende vijandelijke mogelijkheden. In 1940 handelde de Afdeling „Fremde Heere West“ van O.K.H. evenzo; men rekende toen met drie mogelijke wijzen van optreden van de Geallieerden tegen de Duitse offensieven.

Een goed verloop van de werkzaamheden bij de inlichtingendienst hangt af van twee factoren: 1. het personeelsvraagstuk, 2. de organisatie.

Indien de inlichtingendienst niet is geëncadreerd met lieden die hun vak verstaan, zullen de zwakheden in de organisatie rampzalige gevolgen hebben. In geval van oorlog lenen mensen met een brede blik en buitenlandse ervaring zich het best voor leidende inlichtingenfuncties. Voorbeelden daarvan zijn journalisten, figuren uit de internationale zakenwereld en bankemployés. Voor de ondergeschikte functies bleek lager bankpersoneel zeer geschikt. Deze mensen kunnen veelal dicteert in machineschrift opnemen en zijn eraan gewend, in tijdnood te werken.

Talenkennis is voor elke inlichtingenfunctionaris een conditio sine qua non. Deze moet zich niet tot de omgangstaal beperken maar tevens de militaire vaktaal en de daarbij behorende afkortingen insluiten.

Leiding gevend inlichtingenpersoneel kan het bovendien niet stellen zonder diepgaande kennis omtrent strijdwijze en ideologische instelling van de diverse vreemde krijgsmachten. Kennis inzake land en volk is daarvan niet los te denken.

Het vraagstuk inzake de organisatie van de inlichtingendienst is op vele wijzen benaderd. Aan twee eisen moet onder alle omstandigheden steeds worden voldaan.

1. *De meldingskanalen moeten, met toepassing van de moderne verbindingsmiddelen, zodanig zijn ingericht, dat berichten zonder tijdverlies doorkomen.*

2. *De meldingskanalen moeten zodanig onder controle staan, dat berichten voor de G2/S2-secties niet aan de aandacht daarvan kunnen ontsnappen.*

Op hoog niveau zijn G2-meldingen tamelijk uitgebreid. Zij moeten tenminste twee maal per dag uitkomen en kunnen dan als bijlagen bij de ochtend- en avondrapportage van G3 worden gevoegd.

Rest nog iets te zeggen over de verhouding Commandant-Inlichtingendienst. De Commandant moet volledig vertrouwen in zijn G2 stellen en daarbij goed van aannemen zijn inzake de hem voorgelegde beoordelingen vijandelijke toestand en mogelijkheden. Herhaaldelijk zullen deze beoordelingen toestand van G2 het door de Commandant gevormde inzicht of besluit omver werpen.

Bij ons bestaat de neiging aan de G3 een grotere belangrijkheid toe te kennen dan aan de G2; sommigen zien in hem een soort toegevoegd G3. De G2 heeft echter een volwaardig arbeidsterrein en bezit een eigen verantwoordelijkheid.

In de Bundeswehr is de inlichtingendienst op een bredere basis gegrond, dan bij de wederopbouw in 1939

het geval was. Alle tekenen wijzen erop, dat deze dienst meer in de belangstelling is gekomen dan vroeger.

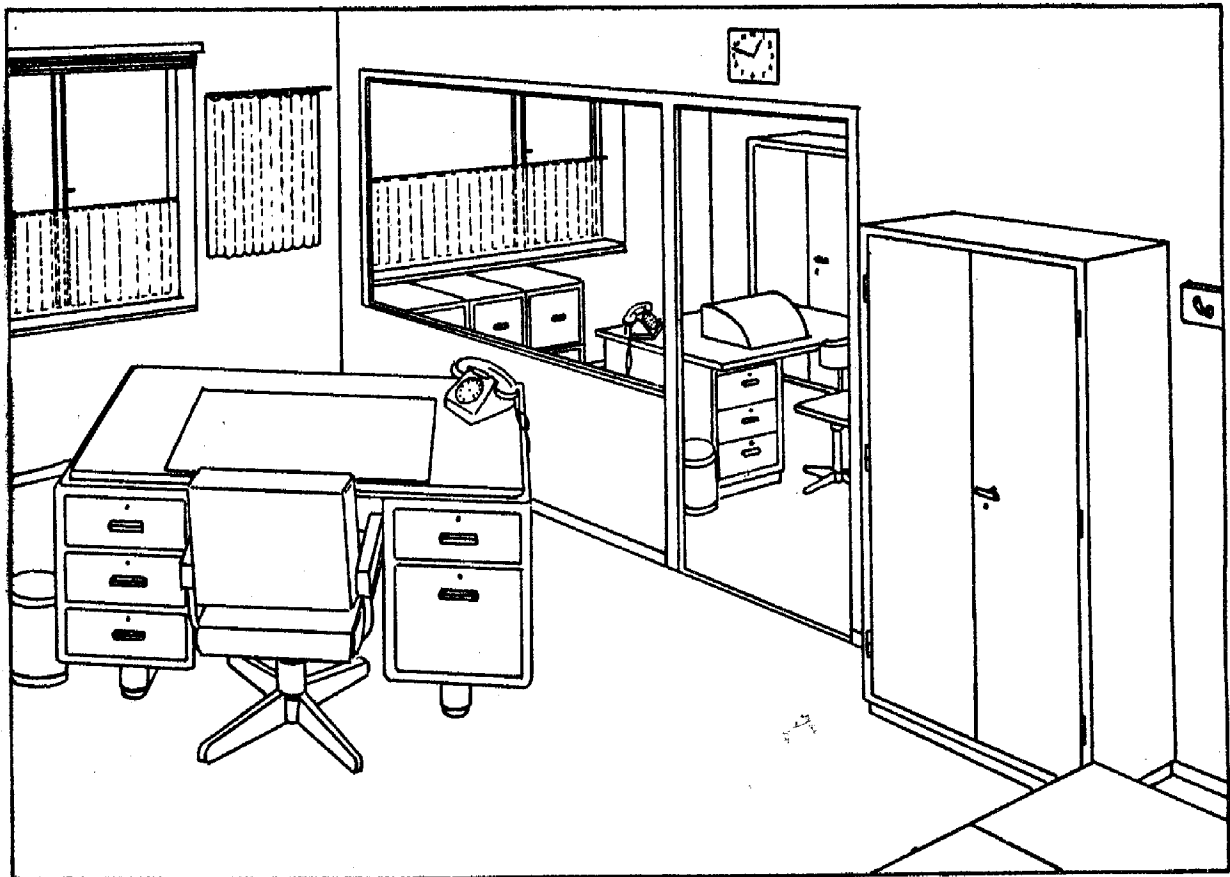
Moge ieder, die voor kortere of langere tijd bij de inlichtingendienst werkzaam is, daaraan een verdieping van zijn militaire kennis en een verruiming van zijn blik ontnemen.

"Erfahrungen im Feindnachrichtendienst aus drei Armeen", door U. Liss, in "Wehrkunde" nov, dec '61 en jan 1962.

UITSLAG PRIJSVRAAG

Uit de inzendingen, die de redactie bereikten naar aanleiding van de prijsvraag in nummer 3 van het tijdschrift is de inzending van de Sergeant Majoor P. Klok, Staf TBW als de beste oplossing naar voren gekomen. Het boek "Nachtmerrie der Onschuldigen" door Otto Larsen, de aangekondigde boekenprijs, is de winnaar reeds toegezonden.

Hieronder volgt de goede oplossing in de vorm van een tekening. Bij vergelijking met de tekening in nummer 3 zullen de verschillen duidelijk naar voren komen.

INTELLIGENCE BRANCH

Uit de USA wordt gemeld:

Some 5.000 officers serving the Army Security Agency, the Intelligence Corps and other agencies may become members of the new Intelligence and Security Branch established by the Army. Officers of the Regular Army who are in the Army Intelligence Specialization Program and Army Security Agency programs will be given the opportunity to say whether they want to transfer to the new branch or stay with their current branch. If the latter is their choice they will be relieved of intelligence specialization when they complete their current assignments.

Die Tätigkeit des französischen 2 Bureau im Westfeldzug 1939/40

von Ulrich Liss

Het artikel opent met een verwijzing naar de mémoires van General Gauché (1935 - ultimo 1940 Chef des 2 Bureau) "Le deuxième Bureau au Travail", Paris, Editions Amiot-Dumont 1953, 240 pagina's. Schrijver heeft kennelijk bij het lezen van bovengenoemd boekwerk zijn kennis en ervaringen getoetst aan die van General Gauché. Naast enkele vermeldenswaardige gegevens, plaatst hij op de eerste bladzijde reeds de opmerking "Über die Funkaufklärung sagt Gauché nichts. Bei der grossen Bedeutung gerade dieses Aufklärungsmittels im schnell verlaufenden Bewegungskriege erscheint dies verwunderlich".

Voorts vervolgt hij op de volgende bladzijde met gegevens over de overschatting van de Duitse stootkracht (135 divisies in plaats van 98 divisies), de onderschatting van de weerbaarheid der Polen en de overmacht van vertrouwen in eigen gevechtsbekwaamheid, organisatie en kracht met als gevolg: "Die französische Führung zog in Organisation, Ausbildung und Verwendung ihrer Einheiten hieraus keine Folgerungen"! G2 verzwakte n.l. zijn eigen waarschuwing, door tot slot een verkeerde geruststelling te geven.

De taak van het 2 Bureau was achtereenvolgens: het onderkennen van de Duitse tactiek, het verplaatsen van de in Polen ingezette troepen naar het westfront, identificaties (13 bis 15 Divisionen an der niederländischen Grenze davon 3 nordlich des Rheins) tot slot slagorde en gevechtskracht.

Interessant zijn de mogelijkheden van de Duitse vijand, vooral met het oog op de sterkte van de Maginot-linie (zie ook de Franse waardering van de Duitse Westwall "une position fortifié de grande valeur") en de "onschendbaarheid" der Zwitserse neutraliteit. Het overdenken waard, zeker in de huidige tijd, is de zin "Die Schwierigkeit des rechtzeitigen Erkennens deutscher Vorbereitungen zum Antreten erschien gross, da die in der Tiefe des Aufmarschraumes stehenden Panzerdivision in einem Marsch nach vorne gezogen werden konnten" a.h.w. een verklaring en een vrijbrief voor een verdediger in onze tijd om achter het gordijn te willen, moeten en kunnen kijken! Verder gaat het artikel, weer met gegevens over de raadselachtige overschatting der Duitse gevechtskracht.

General Liss stelt de inlichtingen die de Wehrmacht bekend waren, tegenover het inzicht van het 2 Bureau in de Duitse troepenopstelling "Die belgische und niederländische Gruppierung war vollständig bekannt!" (lees ook Liss' boek "Westfront 1939-1940").

In de daarop volgende bladzijden worden de krachtenverhoudingen klaar en overzichtelijk weergegeven. In tegenstelling tot de inlichtingendienst van Duitsland, stond het Franse 2 Bureau altijd in het teken van de belangstelling (hat stets eine Auslese von Offizieren zu der Seinen gezählt).

Een lichtpunt in de inlichtingenmoeilijkheden is General Gauché's opmerking (citaat) "Erleichtert wurde die Arbeit des 2 Bureau während der Offensive dadurch, dass es im wesentlichen darauf ankam, die Versammlung der deutschen Panzer rechtzeitig festzustellen".

Diep ontroerend is het slot en getuigend van oprechte krijgsmanseer en officierstrouw, zo typerend voor aanvoerders van het immer in gevechten verwikkelde Franse leger, zijn Gauché's woorden: "Das 2 Bureau und der Service de Renseignement, der Überlieferung und den Lehren der Alten von 1914/1918 treu, haben das Urteil der Geschichte nicht so fürchten".

Een zéér lezenswaardig artikel!

DIE CHINEZEN

Een Tsjechische bons is uitgenodigd door Peking. Hij komt er aan, en volgens zijn goede gewoonte in de Tsjechische partij neemt hij ogenblikkelijk op het perron van het station van aankomst het woord, in het Tsjechisch, en hij staat dat woord niet meer af óók.

Na een uurtje houdt hij even op om adem te scheppen.

En de tolk zegt:

"Ping".

Die tijd heeft de spreker net nodig gehad, dus hij begint weer. Aan het eind van het tweede uur komt de tolk ertussen:

"Ping hong", zegt hij.

Na drie volle uren valt de Tsjechische redenaar eindelijk stil. Dat geeft de tolk gelegenheid om te zeggen:

"Ping hong sjoeng".

En het publiek begint op slag zijn geestdrift uit te brullen. De Tsjechische politicus is verrukt over deze hartelijke ontvangst. Hij maakt de tolk een compliment voor de zeldzaam bondige wijze waarop hij een zo ingewikkelde toespraak heeft weten te vertalen. "Maar wat hebt U ze precies gezegd?"

"Na het eerste uur heb ik gezegd: flauwekul. Na het tweede: nog flauwekul.

En na het derde: thans einde flauwekul.